Warszawa, 28 czerwca 2018 r.

Sędziowie Trybunału Konstytucyjnego:

Leon Kieres, Piotr Pszczółkowski, Małgorzata Pyziak-Szafnicka, Stanisław Rymar,

Piotr Tuleja, Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz, Marek Zubik

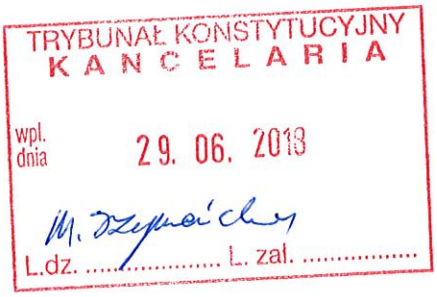

Pani Sędzia Julia Przyłębska

Prezes Trybunału Konstytucyjnego

1. Niemal od początku sprawowania przez Panią funkcji Prezesa TK obserwujemy praktykę kształtowania składów orzekających Trybunału, w której znajdujemy nieprawidłowości. Nieprawidłowości te to przede wszystkim:

– niejasne kryteria wyznaczania sprawozdawców i przewodniczących składów orzekających,

– powszechnie stosowane zmiany obsady sędziowskiej w uprzednio wyznaczanych składach Trybunału Konstytucyjnego, dotyczące zarówno sędziów sprawozdawców jak i członków składów orzekających, w tym eliminowanie ze składów sędziów sprawozdawców, którzy przygotowali uprzednio projekty orzeczeń w tych sprawach,

– powtarzający się brak uzasadnienia zarządzeń o zmianie składów sędziowskich,

– niemal całkowite pomijanie niektórych sędziów przy wyznaczaniu składów rozpatrujących wnioski o wyłączenie sędziów.

2. Praktyki tej nie można usprawiedliwiać przyjętym przez Panią Prezes rozumieniem art. 38 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz.U. poz. 2072; dalej: uotpTK). Prezes TK z mocy ustawy posiada kompetencję do wyznaczenia składu orzekającego. Nie należy jej jednak rozumieć jako uprawnienia do dowolnego wyznaczania składów, ani do dokonywania dowolnych zmian w składach orzekających już wyznaczonych.

Art. 38 ust. 1 uotpTK w sposób jednoznaczny ustanawia bowiem zasadę alfabetycznego wyznaczania sędziów do składów orzekających, w tym przewodniczącego i sprawozdawcy. Art. 38 ust. 2 uotpTK przewiduje wyjątek od tej zasady, pozwalając na wyznaczanie poza porządkiem alfabetycznym wyłącznie sędziego sprawozdawcy. Wyznaczenie sędziego sprawozdawcy poza porządkiem alfabetycznym powinno być zaznaczone i uzasadnione w treści zarządzenia o wyznaczeniu składu sędziowskiego.

Przewidziane w art. 38 ust. 2 uotpTK uprawnienie Prezesa TK do wyznaczenia sprawozdawcy poza kolejnością alfabetyczną nie może być rozszerzane na pozostałych członków składu orzekającego. Przewidziane prawem przyczyny uzasadniające zmianę już wyznaczonego składu przez eliminowanie z niego sędziego konstytucyjnego, to: a/ wydanie

postanowienia o wyłączeniu danego sędziego z udziału w rozpoznaniu konkretnej sprawy oraz b/ zakończenie kadencji sędziego wyznaczonego do składu przed rozpoznaniem sprawy.

Przestrzeganie ustawowych zasad kształtowania składów orzekających TK w praktyce powinno gwarantować przewidywalność i transparentność tego procesu, nie tylko wobec sędziów Trybunału, ale także obywateli obserwujących pracę Trybunału.

3. Praktyka stosowana przez Panią Prezes jawnie odbiega od przedstawionego wyżej, ustawowego standardu, o czym najlepiej świadczą coraz częstsze publikacje, których autorzy wyliczają sygnatury spraw rozstrzyganych przez TK w składzie ukształtowanym sprzecznie z prawem, ukazując bezpośredni związek między swobodnym doborem sędziów a treścią konkretnego rozstrzygnięcia.

4. Znając przepisy ustawy i na co dzień doświadczając stosowanej praktyki, uważamy przyjmowaną przez Panią Prezes interpretację art. 38 uotpTK za niewłaściwą. Wobec publicznie dostępnej wypowiedzi Pana sędziego M. Muszyńskiego, wiceprezesa TK, który w zdaniu odrębnym do wyroku w sprawie o sygn. K 9/16 przedstawił własną interpretację przepisów o wyznaczaniu składów orzekających, dopuszczającą pełną swobodę Prezesa w ich kształtowaniu, nie możemy dłużej milczeć. Wykładnia dopuszczająca pominięcie kolejności alfabetycznej przy wyznaczaniu składów (poza wyjątkiem z art. 38 ust. 2 uotpTK) oraz pozwalająca na zmiany wyznaczonych zgodnie z ustawą składów sędziowskich jest nie tylko wprost sprzeczna z art. 38 ust. 1 uotpTK, ale prowadzi do zniweczenia założonego przez ustawodawcę celu, jakim jest zagwarantowanie bezstronności składów orzekających Trybunału Konstytucyjnego.

W tej sytuacji wnosimy o bezzwłoczne przedstawienie informacji o dotychczasowej praktyce wyznaczania składów oraz przyjętych przez Panią zasad wyznaczania składów na przyszłość. Praktyka wyznaczania składów sędziowskich powinna być transparentna i zapewniać każdemu z sędziów konstytucyjnych wiedzę, która z kolejnych rodzajów spraw wpływających do Trybunału Konstytucyjnego będzie rozpoznawana z jego udziałem.

Leon Kieres

Piotr Pszczółkowski

Małgorzata Pyziak-Szafnicka

Stanisław Rymar

Piotr Tuleja

Sławomira Wronkowska-Jaśkiewicz

Marek Zubik

Zał. 1

Załącznik do pisma sędziów Trybunału Konstytucyjnego: Leona Kieresa, Piotra Pszczółkowskiego, Małgorzaty Pyziak-Szafnickiej, Stanisława Rymara, Piotra Tulei, Sławomiry Wronkowskiej-Jaśkiewicz, Marka Zubika.

Lista składów orzekających TK, do których od 20 grudnia 2016 r. do 10 czerwca 2018 r. wyznaczono sygnatariuszy pisma celem rozpoznania wniosków o wyłączenie sędziów TK:

20 kwietnia 2017r., sygn. U 1/17: L. Kieres (przew.), M. Pyziak-Szafnicka, S. Wronkowska-Jaśkiewicz (spr.) – skład orzekał o niewyłączaniu M. Warcińskiego,

30 maja 2017 r., sygn. K 14/16: S. Wronkowska-Jaśkiewicz (spr.), Z. Jędrzejewski i P. Tuleja (spr.) – skład orzekał o wyłączeniu S. Rymara,

Lista składów orzekających TK wyznaczonych od 20 grudnia 2016 r. do 10 czerwca 2018 r. których nie wyznaczono sygnatariuszy pisma celem rozpoznania wniosków o wyłączenie sędziów TK:

15 lutego 2017 r., sygn. K 2/17: H. Cioch (przew.), J. Przyłębska (spr.), Z. Jędrzejewski – skład orzekał o niewyłączaniu L. Morawskiego i M. Muszyńskiego

28 lutego 2017 r., sygn. K 24/14: L. Morawski (przew.), G. Jędrejek, M. Warciński (spr.) – skład orzekał o umorzeniu postępowania w przedmiocie wyłączenia M. Zubika – wobec uprzedniej zmiany składu orzekającego w miejsce M. Zubika do rozpoznania merytorycznego wyznaczony został M. Muszyński,

6 marca 2017 r., sygn. Kp 4/15: H. Cioch (przew.), G. Jędrejek, M. Muszyński (spr.) – skład orzekał o wyłączeniu S. Rymara, P. Tulei, M. Zubika,

8 marca 2017 r., sygn. Kp 1/17: H. Cioch (przew.), G. Jędrejek, M. Muszyński (spr.) – skład orzekał o wyłączeniu S. Rymara, P. Tulei, M. Zubika,

8 marca 2017 r., sygn. K 24/14: M. Warciński (przew.), G. Jędrejek (spr.), Z. Jędrzejewski – skład orzekał o niewyłączaniu M. Muszyńskiego,

19 kwietnia 2017 r., sygn. K 10/15: G. Jędrejek (przew.), J. Przyłębska, M. Warciński (spr.)– skład orzekał o niewyłączaniu L. Morawskiego,

20 kwietnia 2017 r., sygn. K 36/15: G. Jędrejek (przew.), Z. Jędrzejewski, M. Warciński (spr.) – skład orzekał o wyłączeniu H. Ciocha,

26 kwietnia 2017 r., sygn. SK 3/13: G. Jędrejek (przew.), Z. Jędrzejewski, M. Warciński (spr.) – skład orzekał o wyłączeniu H. Ciocha,

6 czerwca 2017 r., sygn. K 5/17: G. Jędrejek (przew.), Z. Jędrzejewski (spr.), J. Przyłębska – skład orzekał o wyłączeniu L. Kieresa,

27 lipca 2017 r., sygn. U 1/17: G. Jędrejek (przew.), Z. Jędrzejewski (spr.), A. Zielonacki – skład orzekał o niewyłączaniu M. Muszyńskiego,

5 października 2017 r., sygn. Kp 4/15: Z. Jędrzejewski (przew.), M. Muszyński (spr.), A. Zielonacki – skład orzekał o niewyłączaniu H. Ciocha,

24 października 2017 r., sygn. K 1/17: G. Jędrejek (przew.), J. Przyłębska (spr.), M. Warciński – skład orzekał o niewyłączaniu H. Ciocha i M. Muszyńskiego,

24 października 2017 r., sygn. K 3/17: G. Jędrejek (przew.), Z. Jędrzejewski, M. Warciński (spr.) – skład orzekał o niewyłączaniu M. Muszyńskiego,

6 grudnia 2017 r., sygn. K 13/17: M. Muszyński (przew.), J. Piskorski, A. Zielonacki (spr.) – skład orzekał o niewyłączaniu M. Zubika,

13 grudnia 2017 r., sygn. K 17/14: G. Jędrejek (przew.), M. Muszyński (spr.), J. Przyłębska – skład orzekał o niewyłączaniu J. Piskorskiego,

14 grudnia 2017 r., sygn. K 36/15: J. Piskorski (przew.), M. Warciński, A. Zielonacki (spr.) – skład orzekał o niewyłączaniu M. Muszyńskiego,

19 grudnia 2017 r., sygn. SK 37/15: J. Przyłębska (przew.), Z. Jędrzejewski, M. Warciński (spr.) – skład orzekał o niewyłączaniu M. Muszyńskiego,

21 lutego 2018 r., sygn K 9/16: A. Zielonacki (przew.), G. Jędrejek, J. Przyłębska (spr.) – skład orzekał o niewyłączaniu M. Muszyńskiego i J. Piskorskiego,

21 lutego 2018 r., sygn K 9/16: A. Zielonacki (przew.), G. Jędrejek, J. Przyłębska (spr.) – skład orzekał o niewyłączaniu J. Wyrembaka,

6 czerwca 2018 r., sygn. K 16/16: M. Warciński (przew.), G. Jędrejek (spr.), Z. Jędrzejewski – skład orzekał o niewyłączaniu M. Muszyńskiego, J. Piskorskiego, J. Wyrembaka,